

Taimen- ja järvilohi-istukkaiden tuotto ja kalastus Kymijoen vesistössä 1990-2005

Jukka Syrjänen^{1,5}, Pentti Valkeajärvi^{2,5}, Olli Urpanen^{1,3,5} & Sirkka Heinimaa⁴
Jyväskylän yliopisto (1), RKTL (2), Keski-Suomen kalatalouskeskus (3), VesiSirkka Oy (4),
Konneveden kalatutkimus ry (5)

Järvitaimenseminaari

3.11.2010 Kangasniemi, Läsänkoski

Taimen- ja järvilohi-istutukset sisävesillä

- taimen kolmanneksi suosituin istutuslaji kuhan ja siian jälkeen 1990-2000 –luvulla Suomen sisävesillä
- Päijänteeseen ja Keski-Suomen maakunnan vesistöihin istutettu 2000-luvulla keskimäärin n. 60 000 taimenta
- merkinnöillä selvitetään istukkaiden tuottoa, kasvua, vaelluksia ja pyyntiin käytettyjä välineitä merkkien palautusten avulla
- merkkipalautusaineisto saadaan kalastajien lähettämistä merkkipalautuksista oheistietoineen
- merkkipalautuksista lasketut tuoton tunnusluvut minimiarvioita
 - osa merkeistä irtoaa, osa jää palauttamatta

Istutusten tuotto I

- taimenistutusten tuotto Kymijoen vesistöissä *hyvin* vaihtelevaa
- järvilohi-istutusten tuotto keskimäärin vähän matalampi
- jos yksikkönä kg saalista / 1000 istukasta, keskimääräinen tuotto Päijänteellä ja pohjoisilla reittivesillä
 - 2-vuotias taimen, 66 ja 62
 - 3-v taimen, 336 ja 202
 - 4-v taimen, 469 ja 254
 - 2-v järvilohi, 24
 - 3-v järvilohi, 135
 - potentiaali Etelä-Suomen järvillä ehkä 500-1500
 - Kuusinkijoen villi järvitaimen, 800-1000 (Huusko 1990)

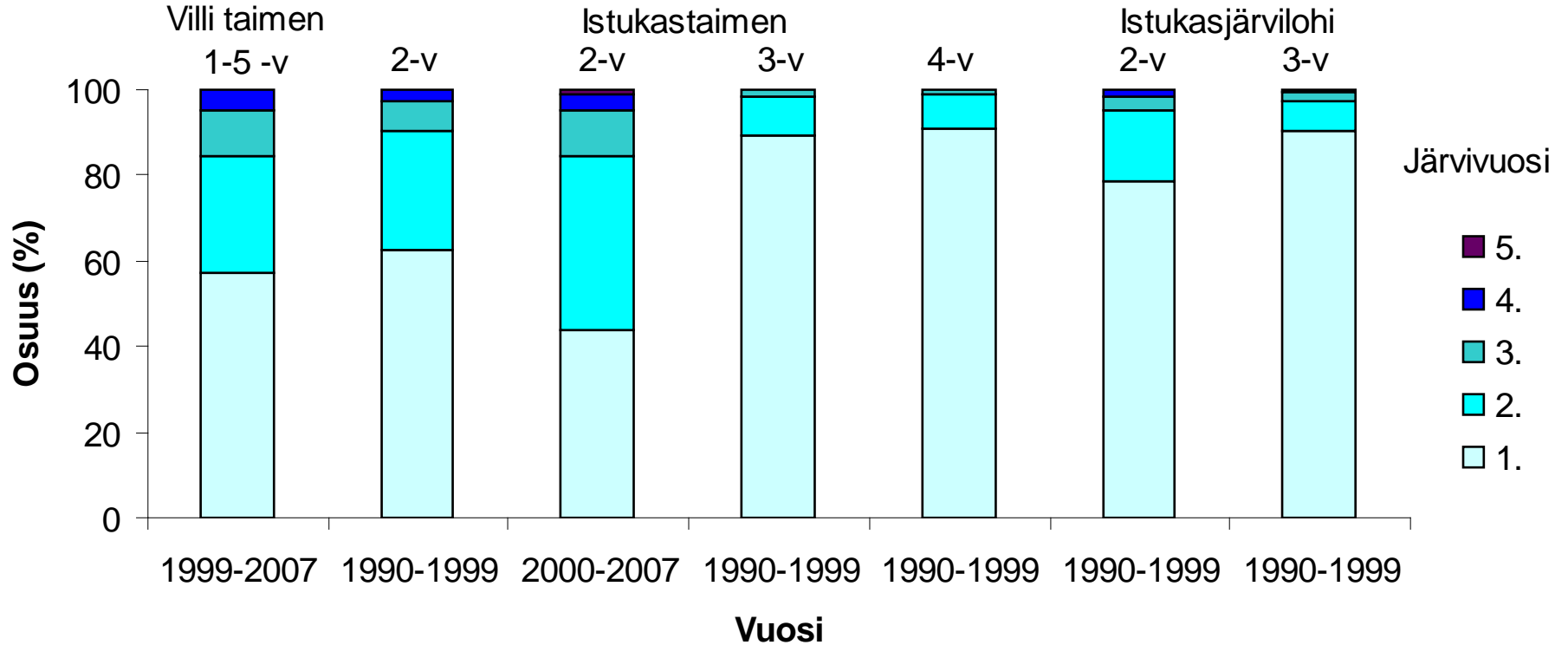
Istutusten tuotto II

- jos yksikkönä kg saalista / kg istukasta, keskimääräinen tuotto Päijänteellä ja pohjoisilla reittivesillä
 - 2-vuotias taimen, 0,41 ja 0,39
 - 3-v taimen, 0,55 ja 0,26
 - 4-v taimen, 0,50 ja 0,11
 - 2-v järvilohi, 0,19
 - 3-v järvilohi, 0,40
 - potentiaali Etelä-Suomen järvillä ehkä 2-5
- tuottoa korjataan usein kertoimella, Konnevedellä kerroin 3,5 (Valkeajärvi 1993)
- merkkien palautusosuus (%) laskenut 2000-luvulla
 - syyt eivät tiedossa

Istukkaiden pyyntivuodet (järvivuodet)

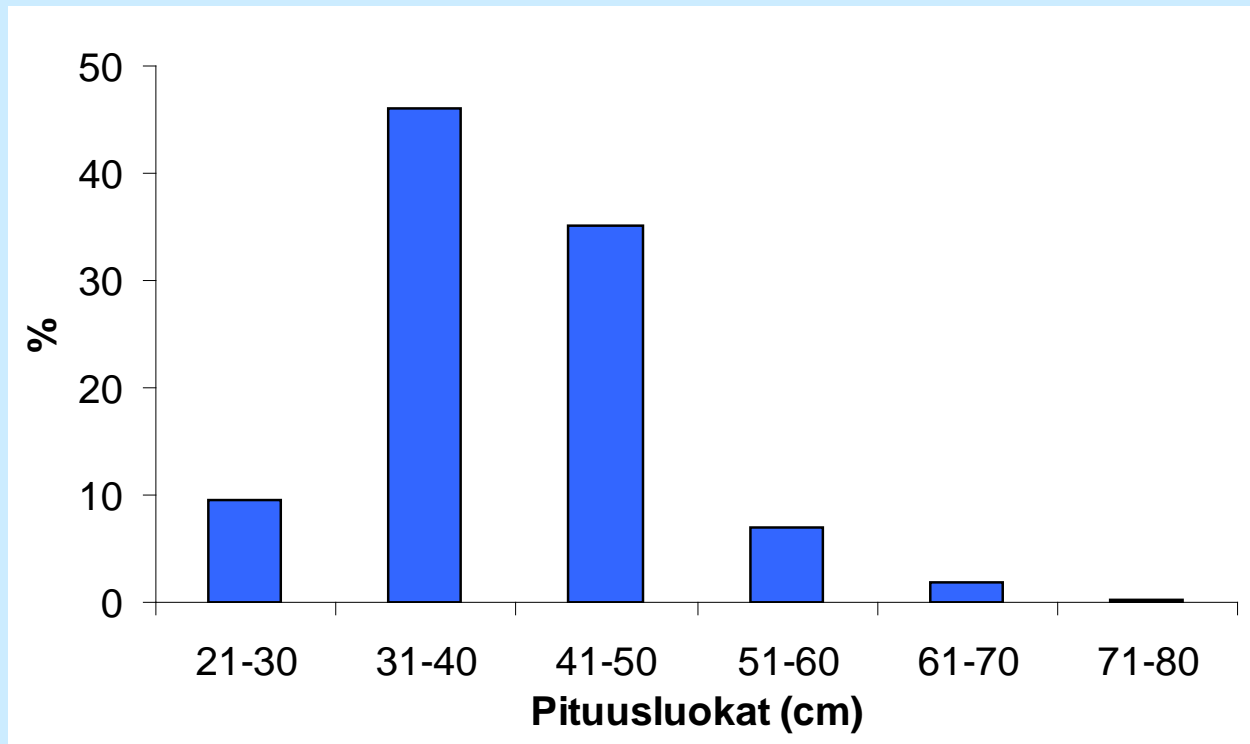
- kalat pyydetään nopeasti pois

Päijänne, Ruotsalainen ja Sysmän reitti

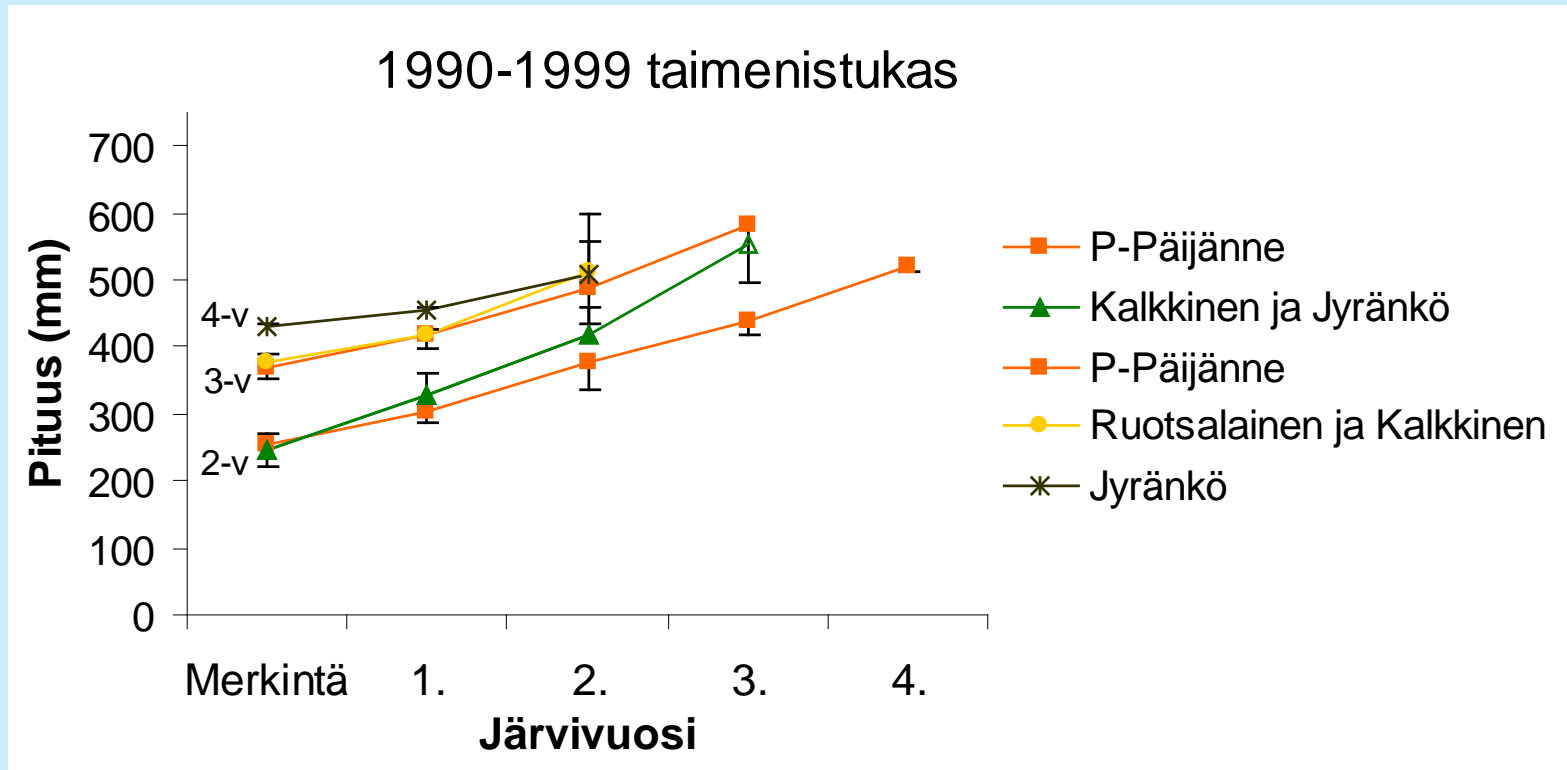
Istukkaiden pyyntikoko

- 2-3 –v taimenistukkaiden keskipituus poolatussa saaliissa Päijänteellä, Ruotsalaisella ja Sysmän reitillä n. 39 cm

Istukkaiden kasvu

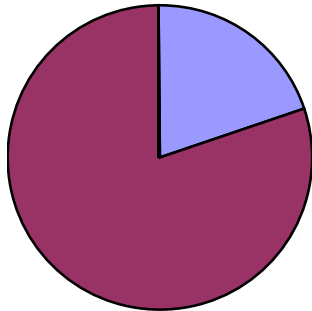
- kasvavat nopeasti, jos muikkua saatavilla runsaasti
- nuoret istukkaat kasvavat nopeimmin

Pyyntivälineet

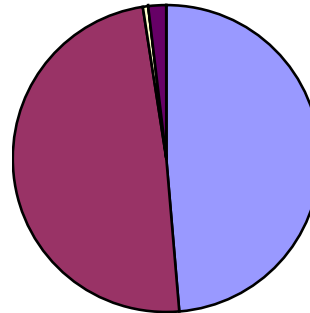
Villi taimen

Päijänne

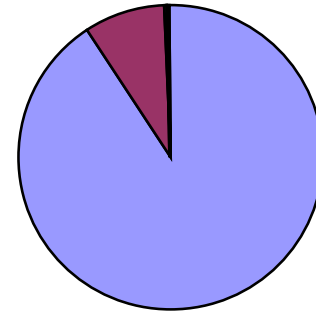

Istukastaimen

Ruotsalainen

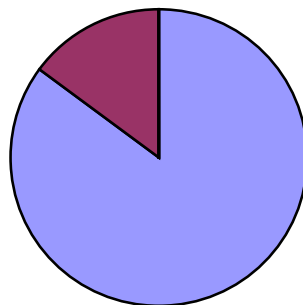

Sysmän reitti

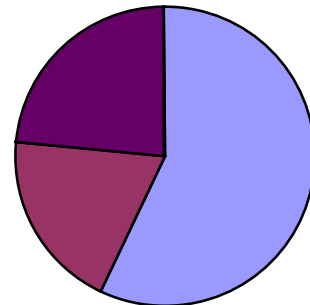

Istukasjärvilohi

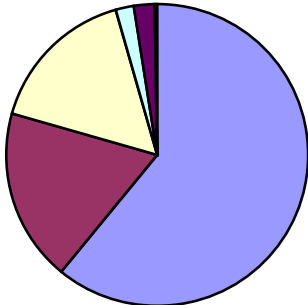
Sysmän reitti

Muuratjärvi ja
Vesijärvi

Päijänne

- Verkko
- Vapa
- Rysä ja Paunetti
- Loukku
- Trooli
- Muut

Istukkaiden vapautus pyydyksistä

- verkolla ja vavalla pyydetyistä vapautettu keskimäärin 2 % ja 2 % kalastajien ilmoituksen perusteella
- ammattipyydyksistä vapautettu paljon enemmän
 - troolilla pyydetyistä 17 %
 - rysällä ja paunetilla pyydetyistä 44 %

Pohdiskelua

- istukkaat eivät ehdi käyttää kasvupotentiaaliaan
- pyynti voimakasta, säätelemätöntä
 - ei saalisrajoituksia järvillä
 - ei juurikaan pyyntiponnistuksen säätelyä
- istukkaisiin kohdistuva pyynti aiheuttaa kalastuskuolevuutta myös villeille kannoille
 - Rautalammin reitin viljelykannan emokalastoa uusitaan jokipoikasista, koska vaelluksen tehneitä emoja ei enää saada
- onko nykyinen vapaa ”lake ranching” mielekästä?
 - kalastuspoliittinen kysymys – mikä on kalavesien hoidon tavoite?
 - biologisesti arvioituna lohikalojen istutus usein kannattamatonta
 - toiminnasta hyötyvät eniten kalanviljelijät ja istukkaiden välittäjät